

حقوق مالی

مؤلف:

جمعی از نویسندگان

به اهتمام:

پژوهشکده شورای نگهبان

سرشناسه: سلیمانی درچه، محمد، ۱۳۶۷ -، گردآورنده
عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام، Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور: حقوق مالی / گردآورنده محمد سلیمانی درچه؛ به اهتمام پژوهشکده شورای نگهبان.
مشخصات نشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۲۱۸ ص.: جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۱۷-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: مالیه عمومی -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
Finance, Public -- Iran -- Addresses, essays, lectures.
مالیه عمومی -- قوانین و مقررات -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
Finance, Public -- Law and legislation -- Iran -- Addresses, essays, lectures
بودجه -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها، Budget -- Iran -- Addresses, essays, lectures
مالیات -- ایران -- مدیریت و سیاست -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
Tax administration and procedure -- Iran -- Addresses, essays, lectures
مالیات -- قوانین و مقررات -- ایران -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
Taxation -- Law and legislation -- Iran -- Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده: شورای نگهبان. پژوهشکده شورای نگهبان
رده بندی کنگره: HJ۱۳۱۸
رده بندی دیویی: ۳۳۶/۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۹۸۱۸۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

حقوق مالی

مؤلف: جمعی از نویسندگان
گردآورنده: محمد سلیمانی درچه
صفحه آرا: امین مددی
ناظر فنی: سیدمحمد رضا سیدعلیخانی
ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳ - تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۰۷-۰
شابک تک جلدی: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۱۷-۹

قیمت: ۱۳۰ هزار تومان
آدرس: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان سرافراز، کوچه پنجم، پلاک ۱۱
تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۵۰۰۷۰

■———— فهرست مطالب ————■

الزامات حقوقی بودجه در مرحله تهیه و تنظیم مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام..... ۱

ولی رستمی، مصطفی حضوری، رضا طجرلو، محمد ساردوئی نسب

تحلیل مبانی و کارکردهای اصل سالیانه بودن بودجه در دوران کنونی..... ۲۹

سید احمد حبیب‌نژاد، محمد منصوری بروجنی

امکان‌سنجی حقوقی تصویب لایحه بودجه در کمیسیون‌های داخلی مجلس شورای

اسلامی..... ۵۱

محمدصادق فراهانی، کمال کدخدامرادی، علی فتاحی‌زفرقندی

اصل عدم تخصیص در نظام حقوق اساسی ایران با نگاهی به نظرها و رویه‌ی شورای

نگهبان..... ۶۹

حامد نیکونهاد، صدیقه قارلقی

محدوده نظارتی دیوان محاسبات در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران..... ۹۳

محسن ابوالحسنی، محمدجواد رضایی‌زاده، ولی رستمی

صلاحیت دیوان محاسبات کشور در نظارت مالی بر مؤسسات عمومی غیردولتی..... ۱۱۷

عباسعلی کدخدایی، سیدمحمد طباطبائی نژاد، علی فتاحی زفرقندی

آسیب‌شناسی نقش دیوان محاسبات کشور در تحقق پاسخگویی و حاکمیت قانون ۱۴۳

جواد فاضلی‌نژاد، جعفر شفیعی سردشت

نابسامانی نظام مالیاتی در تحلیل و جمع مواد ۶۶ و ۷۲ قانون مالیات مستقیم و

پیشنهادهایی برای اصلاح قانون..... ۱۶۷

منصور عشق‌پور، محمدرضا عباسی

بایسته‌های رسیدگی شورای عالی مالیاتی در مقام رسیدگی به اعتراض به آرای هیئت‌های

حل اختلاف مالیاتی..... ۱۸۹

آیت مولائی

مقدمه

حقوق مالی به عنوان یکی از شاخه‌های حقوق عمومی، نقش اساسی در تضمین نظم، شفافیت و عدالت در نظام مالی کشورها ایفا می‌کند. این حوزه شامل اصول و قواعدی است که فرآیندهای بودجه‌ریزی، تصویب و نظارت بر منابع و مصارف مالی دولت را تنظیم می‌کند و تأثیر مستقیمی بر توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور دارد. اهمیت حقوق مالی از آن جهت است که مبنای تصمیمات و سیاست‌های اقتصادی دولت بوده و تأثیر مستقیمی بر کارکردهای حاکمیت دارد. در کشور ما، با توجه به اهمیت رو به رشد شفافیت مالی، کارآمدی بودجه و پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی، توجه به حقوق مالی و تقویت سازوکارهای قانونی نظارت بر بودجه و درآمدهای عمومی امری ضروری است.

مطالعه و پژوهش در حوزه حقوق مالی به دلایل متعددی اهمیت ویژه‌ای دارد. از یک سو، نظام بودجه‌ریزی کشور نیازمند اصلاحاتی است که با تکیه بر اصول حقوقی و تجارب عملی تحقق می‌یابد و از سوی دیگر، سازوکارهای نظارتی باید به گونه‌ای باشد که علاوه بر افزایش پاسخگویی، به تحقق حاکمیت قانون کمک کند. در این میان، موضوعاتی چون نقش دیوان محاسبات در نظارت بر عملکرد مالی دستگاه‌های دولتی و غیردولتی، تحلیل قوانین مالیاتی و آسیب‌شناسی نظام بودجه، از جمله مسائلی هستند که نیازمند بررسی دقیق و علمی‌اند.

کتاب حاضر با هدف پرداختن به ابعاد مختلف حقوق مالی و ارائه دیدگاه‌های جدید در این زمینه، در قالب مجموعه‌ای از مقالات تخصصی تدوین شده است که پیش از این در شماره‌های مختلف فصلنامه دانش حقوق عمومی توسط پژوهشکده شورای نگهبان گردآوری و منتشر شده است و اینک پس از تجمیع موضوعی و تدوین در قالب یک اثر علمی منسجم به دانشجویان، پژوهشگران و صاحب نظران حقوق عمومی ارائه می‌شود.

مباحث این کتاب شامل الزامات حقوقی بودجه، تحلیل کارکردهای بودجه سالیانه، نظارت قانونی بر بودجه و نهادهای مالی، و چالش‌های نظام مالیاتی است. هر مقاله به موضوع خاصی پرداخته و تلاش می‌کند با استفاده از رویکرد تحلیلی و با بررسی قوانین و مقررات مرتبط، راهکارهایی عملی برای بهبود نظام مالی ارائه دهد.

این کتاب نه تنها برای دانشجویان و پژوهشگران حوزه حقوق و علوم اقتصادی مفید است، بلکه برای سیاست‌گذاران و متخصصان حوزه مالی نیز حاوی بینش‌های ارزشمندی است. امید است این

مجموعه بتواند گامی موثر در جهت ارتقای دانش حقوق مالی کشور و بهبود سازوکارهای قانونی مربوط به مدیریت منابع عمومی بردارد و زمینه‌ساز مطالعات بیشتر در این عرصه شود. لازم به ذکر است مطالب بیان شده در مقالات لزوماً بیانگر نظرات پژوهشکده شورای نگهبان نبوده و صرفاً ایده و نظرات نگارندگان آنها می‌باشد.

پژوهشکده شورای نگهبان

پاییز ۱۴۰۳